

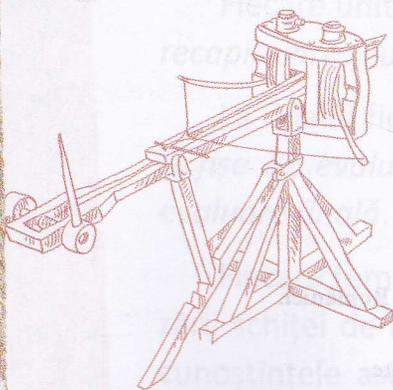
LIBRIS

Cleopatra Mihăilescu • Tudora Pițilă

ISTORIE

caietul elevului
pentru clasa a IV-a

CUPRINS

UNITATEA 1. TRECUTUL ȘI PREZENTUL DIN JURUL NOSTRU

1. Ce este istoria?	4
2. Timpul istoric și mediul geografic	5
3. Familia	6-7
4. Comunitatea locală și națională. Comunități ale minorităților pe teritoriul României.....	8
5. Copilăria de ieri și de azi	9
6. Popoare de ieri și de azi	10-11
7. Cunoașterea lumii prin călători	12-13
Recapitulare – Evaluare	14-15

UNITATEA II. EPOCI ISTORICE, EVENIMENTE, PERSONALITĂȚI, LOCURI ISTORICE

Antichitatea

1. Grecii, prima civilizație a Europei	16-17
2. Dacii și romanii. Întemeierea poporului român	18-19
3. Întemeietorii statelor medievale românești. Gelu. Dragoș. Basarab.....	20-21

Epoca Medievală

4. Figuri legendare ale Țării Românești. Mircea cel Bătrân (1386–1418)	22-23
5. Vlad Țepeș (1456–1462).....	24-25
6. Mihai Viteazul (1593–1601).....	26-27

Recapitulare – Evaluare	28-29

Recapitulare – Evaluare semestrială	30-31

UNITATEA III. EPOCI ISTORICE, EVENIMENTE, PERSONALITĂȚI, LOCURI ISTORICE

1. Moldova în vremea lui Ștefan cel Mare (1457–1504)	32-33
2. Iancu de Hunedoara, voievod al Transilvaniei (1441–1456)	34-35
3. Transilvania – spațiu multiethnic Sat și oraș medieval. Despre personalități ale minorităților	36-37

Epoca Modernă

4. Al. I. Cuza (1859–1866) și unirea Principatelor Române	38-39
5. Cucerirea Independenței (1877–1878) în timpul lui Carol I	40-41
6. Eroi ai Primului Război Mondial (1914–1918).....	42-43

Epoca Contemporană

7. Regele Ferdinand și Marea Unire	44-45
8. România la cumpăna dintre milenii	46-47

Recapitulare – Evaluare	48-49

UNITATEA IV. CULTURĂ ȘI PATRIMONIU

1. Locuri istorice în comunitate	50-51
2. Construcții religioase și ctitorii lor	52-53
3. Monumente și locuri istorice incluse în patrimoniul UNESCO	54-55

Recapitulare – Evaluare	56-57

Recapitulare – Evaluare semestrială	58-59

Recapitulare finală	60-61

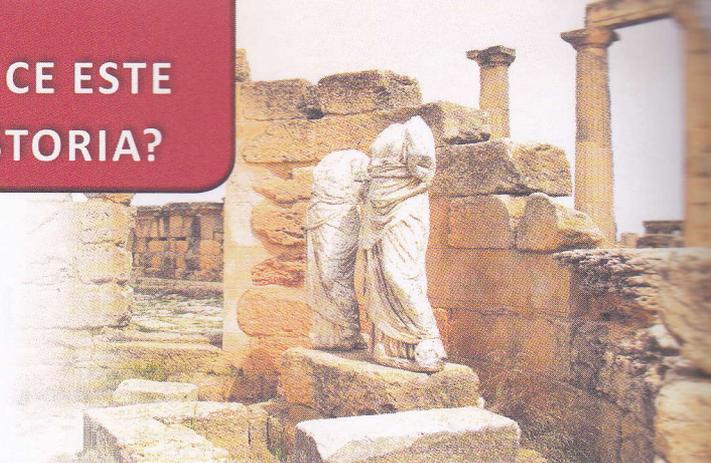
Evaluare finală (1)	62

Evaluare finală (2)	63

UNITATEA 1

TRECUTUL ȘI PREZENTUL DIN JURUL NOSTRU

1. CE ESTE ISTORIA?

REFLECTEZ!

„Istoria este cea dintâi carte
a unei nații. Într-însa ea își vede
trecutul, prezentul și viitorul.”

Nicolae Bălcescu (istoric)

AM ÎNVĂȚAT!

APLIC!

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns.

a) Istoria este știința care studiază:

- evoluția speciilor de plante și animale;
- mișcarea de rotație a Pământului;
- evoluția societății omenеști de la origini și până în prezent.

c) Reconstituirea istoriei se face cu ajutorul:

- dovezilor istorice;
- hărților;
- datelor istorice.

b) Oamenii care studiază istoria se numesc:

- exploratori;
- istorici;
- cercetători.

d) Dovezile istorice se păstrează în:

- magazine;
- muzee, biblioteci, arhive;
- fabrici.

2. Realizează corespondența între denumirile mărturiilor istorice și tipul de izvor pe care îl reprezintă fiecare dintre acestea.

izvor
scris

arme

podoabe

hărți

vase

inscripții

monede

izvor
nescris

AM ÎNVĂȚAT!

REFLECTEZ!

„Viața unui neam este adeseori hotărâtă [...] de către aria geografică pe care a trebuit să se dezvolte.”

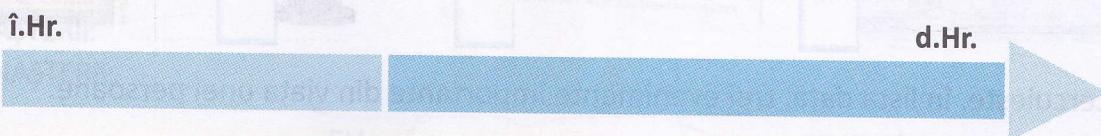
Nicolae Iorga (istoric)

APLIC!

1. Precizează secolul și mileniul în care se plasează fiecare dintre anii indicați.

	85	801	1234	2006	325	1980
secol						
mileniu						

2. Plasează, pe axa timpului, datele istorice de mai jos.

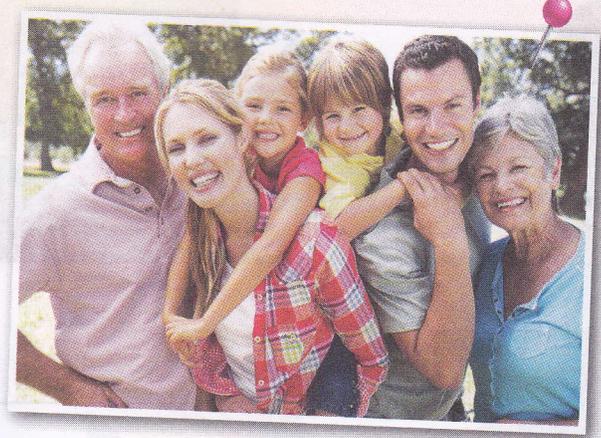

- 753 î.Hr.
- 1457 d.Hr.
- 3001 î.Hr.
- 271 d.Hr.
- 476 d.Hr.
- 44 î.Hr.

3. Ordonează cronologic epocile istorice indicate, numerotând în casete.

☐	Epoca Modernă	☐	Epoca Străveche
☐	Epoca Antică	☐	Epoca Medievală
☐	Epoca Contemporană		

3. FAMILIA

REFLECTEZ!

Art. 1 – Familia are la bază căsătoria liber consimțită între soți.

Art. 2 – Relațiile de familie se bazează pe prietenie și afecțiune reciprocă între membrii ei, care sunt datori să-și acorde unul altuia sprijin moral și material.

Codul familiei

AM ÎNVĂȚAT!

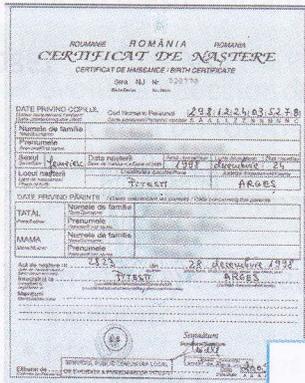

APLIC!

1. Marchează ✗ în casetele din dreptul imaginilor care prezintă documente de familie.

2. Încercuiește, în lista dată, trei evenimente importante din viața unei persoane.

cumpărarea unei jucării, sărbătorirea Crăciunului, înscrierea la școală, căsătoria, achiziționarea unei case, participarea la o tabără, absolvirea unei școli, nașterea unui copil, întocmirea unui jurnal, aniversarea majoratului.

• Notează evenimentele alese în ordine cronologică.

1.

2.

3.

3. Alcătuieste arborele genealogic al familiei tale, completând schema de mai jos.

Bunici materni

Bunici paterni

Lipește o fotografie!

Lipește o fotografie!

Lipește o fotografie!

Lipește o fotografie!

NUME: .....

PRENUME: .....

DATA NAȘTERII: .....

LOCUL NAȘTERII: .....

UNCHI/MĂTUȘI

NUME ȘI
PRENUME:

-
-
-

NUME ȘI
PRENUME:

-
-
-

MAMA

Lipește o fotografie!

TATA

Lipește o fotografie!

NUME: .....

PRENUME: .....

DATA NAȘTERII: .....

LOCUL NAȘTERII: .....

EU

COPII

FRAȚII/SURORILE MELE

Lipește o fotografie!

NUME ȘI
PRENUME:

-
-
-

NUME: .....

PRENUME: .....

DATA NAȘTERII: .....

LOCUL NAȘTERII: .....

4. COMUNITATEA LOCALĂ ȘI NAȚIONALĂ. COMUNITĂȚI ALE MINORITĂȚILOR PE TERITORIUL ROMÂNIEI

REFLECTEZ!

„Omul totdeauna, înainte de neam, și-a iubit familia, înainte de lume, și-a iubit neamul și partea de pământ, fie mare, fie mică, în care părinții săi au trăit, în care el s-a născut, a petrecut dulcii ani ai copilăriei. [...]”

Mihail Kogălniceanu (om politic)

AM ÎNVĂȚAT!

APLIC!

1. Subliniază doar cuvintele care denumesc posibile surse ale cunoașterii trecutului comunității în care trăiești.

*documente, monede, morminte, așezări, munți, unelte,
arme, ape, sigilii, păduri, cronici, inscripții.*

2. Notează **A** (adevărat) sau **F** (fals) în casetele din dreptul enunțurilor date.

Orice comunitate are o istorie a sa.

Dezvoltarea unei comunități este influențată de factori geografici și istorici.

Grupurile de oameni de aceeași etnie decât populația majoritară a unei țări, care vorbesc altă limbă decât cea națională, care au obiceiuri și tradiții proprii formează minoritățile.

La oraș s-au păstrat cel mai bine obiceiurile și tradițiile străvechi.

3. Încercuiește varianta corectă de răspuns.

• Lucrarea care oferă informații despre trecutul unei localități se numește:

biografie;

monografie;

memorii.

• Cea mai numeroasă minoritate din România este cea a:

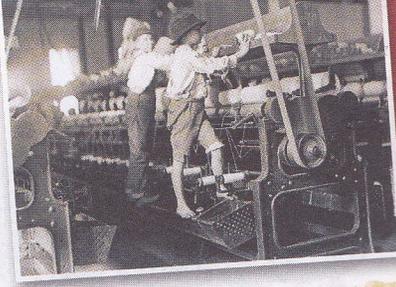
germanilor;

romilor;

maghiarilor.

5. COPILĂRIA DE IERI ȘI DE AZI

AM ÎNVĂȚAT!

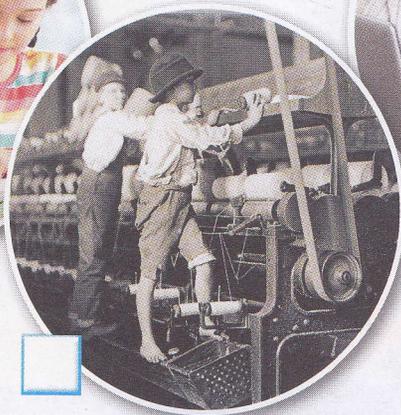
REFLECTEZ!

„Hai mai bine despre copilărie să povestim, căci ea singură este veselă și nevinovată. [...] Copilul, încălecat pe bățul său, gândește că se află călare pe calul său și-l aleargă cu voie bună, și-l bate cu biciul, și răcnește la el din toată inima. [...]”

Ion Creangă (scriitor)

APLIC!

1. Notează T (trecut) și A (astăzi) în casetele din dreptul imaginilor care prezintă activități desfășurate de copii.

2. Încercuiește denumirea activităților pe care le poate desfășura un copil de vârsta ta în zilele noastre.

- cititul unei cărți;
- activarea într-un cerc/într-o formație;
- practicarea unui sport;
- frecventarea cursurilor școlare;
- munca la câmp;
- navigarea pe internet;
- participarea la un cerc de pictură;
- ucenicia (deprinderea) unei meserii.

6. POPOARE DE IERI, POPOARE DE AZI

LUCREZ CU HARTA!

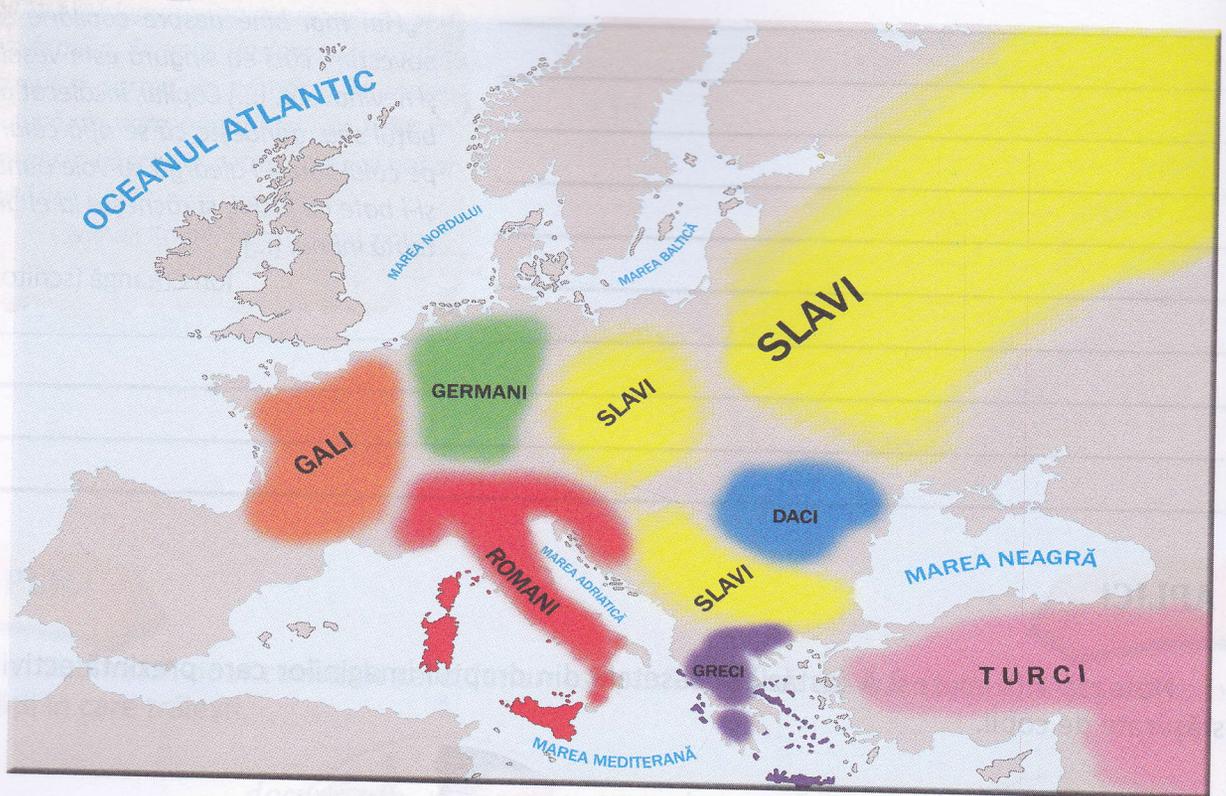

Fig. 1 – Europa – popoare în Antichitate și Evul Mediu

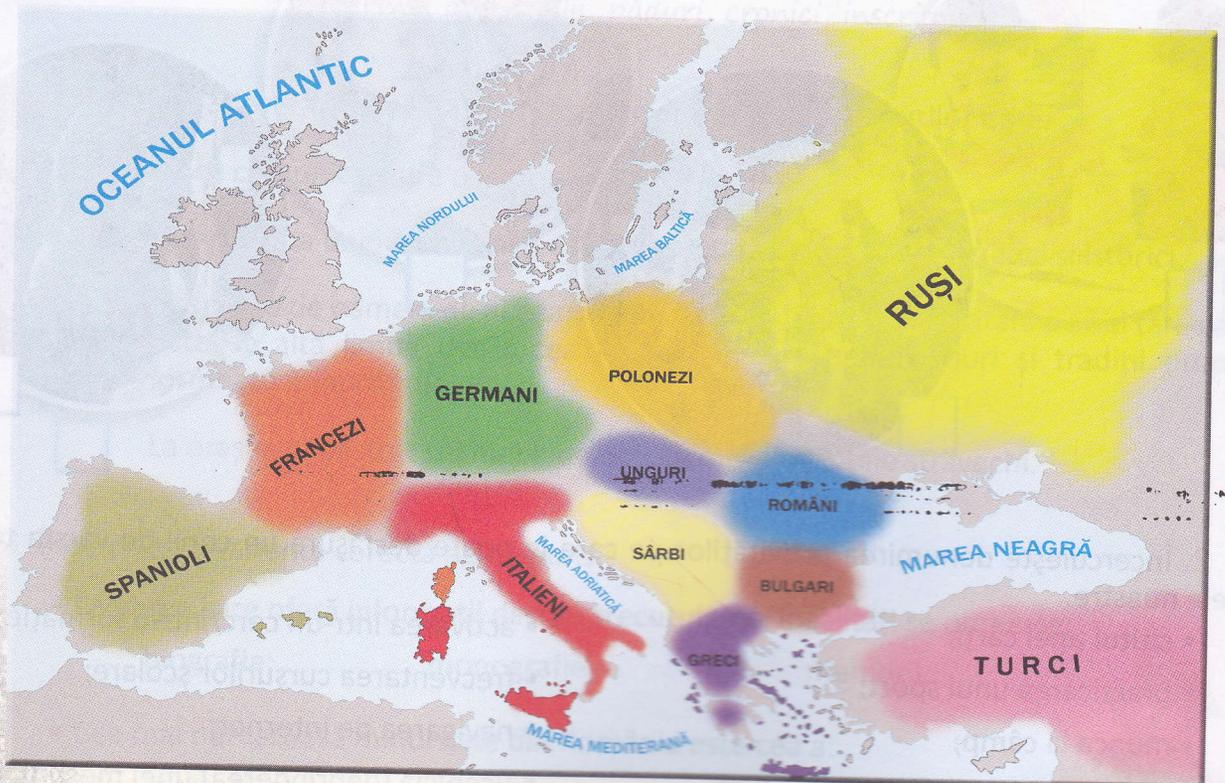

Fig. 2 – Europa – popoare de azi